

fascinerande dragen i låtspelet är som jag ser det att låtarna skapas på nytt varje gång någon spelar de. Vi vet inte hur de egentligen går och vi vet nästan aldrig vem som har gjort dem, men vi kan möta den som spelar genom dem. Noterna kan ge oss en glimt.

Sven Ahlbäck

Otto Kolleritsch (Hrsg.): *Studien zur Wertungsforschung*. Bd. 1-29, Graz 1968-

Hochschule für Musik und darstellende Kunst i Graz har, foruden undervisning i de gængse konservatorie- og teaterskolefag og uddannelse til toneingeniør, en række institutter knyttet til sig, som på videnskabelig basis er centreret om emnerne musiketnologi, „Wertungsforschung“ (svært oversætteligt), opførelsespraksis, jazz, elektronisk musik og blæsermusikforskning. Disse institutter kom til, efter at det hidtidige konservatorium i 1963 blev ophøjet til *Akademie* med mulighed for at drive forskning på lige fod med andre højere læreanstalter. I 1970 ændredes betegnelsen til den nuværende.

Instituttet for „Wertungsforschung“ beskæftiger sig med kritisk musikæstetik og sætter med andre ord fokus på forskning af æstetiske kriterier. Det blev grundlagt i 1967 af professor Harald Kaufmann i den udtrykkelige hensigt at uddybe og videreføre tanker og holdninger i Theodor W. Adornos æstetiske forfatterskab. Ved det først afholdte symposium i oktober 1967, der havde musikkritik som tema, og et lignende møde det følgende år omkring musik-sociologiske emner medvirkede Adorno selv, og indholdet af de der forelagte referater og essays blev udgivet som nr. 1 og 2 i rækken af *Studien zur Wertungsforschung*. – I 1969 døde Adorno og i 1970 tillige professor Kaufmann. Men ideen om at videreføre instituttets aktiviteter blev grebet af den dengang unge Otto Kolleritsch, som i dag er rektor for hele institutionen. I 1970 og 1971 arrangerede han i forbindelse med avantgardefestivalen „steirischer herbst“ møder, som blev dokumenteret i *Studien* nr. 3. Dette samarbejde skulle blive en tradition, for siden da har der hvert år i oktober

måned været afholdt et symposium inden for instituttets rammer på Kolleritsch' foranstaltning, næsten alle i samarbejde med „steirischer herbst“ og den østrigske statsradios hermed forbundne programmer „Musikprotokoll“. Det har til dato ført til udgivelse af 29 numre af *Studien*, mens yderligere to er under forberedelse. Denne skriftrække og *Jazzforschung*, som er udkommet siden 1968, er utvivlsomt de internationalt bedst kendte og mest værdsatte resultater af de akademiske aktiviteter på institutionen.

Emnekredsen i *Studien* er vid og varieret, og emnerne er behandlet ud fra en kritisk-æstetisk hovedsynsvinkel, uden at man af den grund dog kan påstå, at der er tale om nogen eksplicit Adorno-dyrkelse – bortset fra *Studien* nr. 12, der som tema har „Adorno og musikken“, og som går tæt på ham både som komponist, som analytiker og som filosofisk æstetiker. Det er i høj grad lykkedes Kolleritsch under hans nu 35-årige ledelse af arrangementerne at finde sin egen gangart, som nok har sit udspring i Adornos forfatterskab uden derfor nødvendigvis at være begrænset heraf.

Nogle symposier har drejet sig om komponistpersonligheder: Zemlinsky (nr. 7), Mahler (nr. 9), Alban Bergs „Wozzeck“ (nr. 10), Schreker (nr. 11), Skrjabin (nr. 13), Krenek (nr. 15), Wellesz (nr. 17), Ligeti (nr. 19), Nono (nr. 24), mens andre har sigtet imod at indkredse stilretninger og tendenser i nutiden og den nærmeste fortid såsom den musikalske futurisme (nr. 8), „ny enkelthed“ (nr. 14), grænser mellem genrer (nr. 18), verbalisering og meningsindhold (nr. 21), musikalsk skaben i spændingsfeltet mellem kaos og orden (nr. 23), postmodernisme (nr. 26), tendenser i nyere amerikansk musik (nr. 27), kliché og virkelighed i moderne musik (nr. 28) og hvordan gammelt kan træde frem som nyt (nr. 29), ja selv et så „brandfarligt“ emne som „Wienerskolen og hagekorset“ blev taget op i 1990 (nr. 22). Det summerer sig op til 358 symposiumsreferater i de indtil nu foreliggende 29 bind. Nogle bind er tynde, andre er tykke, gående fra 75 til 328 sider, og om nogen enhedspræget læsning er der naturligvis ikke tale. Alligevel hører denne skriftrække – ligesom *Musik-Konzepte* – til det, som man bør være opmærksom på, når man søger et emne inden for nyere musik og musikæstetik belyst på kvalificeret måde af fagfolk. Af dem er der visse gengangere som f.eks. Carl Dahlhaus, Rudolf Stephan, Constantin Floros,

Goesta Neuwirt, Ivanka Stoianova og selvfølgelig Kolleritsch selv; men i øvrigt er kredsen af bidragydere stor og varieret og ikke indskrænket til tyske og østrigske forskere. De synspunkter, der anlægges, er ofte overraskende og tankevækkende. Selv har jeg ved flere lejligheder deltaget i disse symposier, og er hver gang vendt hjem inspireret og med ny viden – og med et naturskønt indtryk af Steiermark i oktober måned i erindringen.

Jan Maegaard

Plader

Dietrich Buxtehude: Complete Chamber Music Vol. I (7 Sonatas Op. 1) and Vol. II (7 Sonatas Op. 2). John Holloway (violin), Jaap ter Linden (viola da gamba), and Lars Ulrik Mortensen (harpsichord). dacapo CD 8.224003, 8.224004.

The release of Dietrich Buxtehude's two cycles of trio sonatas by Danish *dacapo* is a remarkable achievement. Remarkable not only in the sense that these two compact discs present to the audience a corpus of surprisingly fresh and rich, individually shaped late seventeenth century instrumental music. But also in the sense that the artistic quality of these recordings simply is sensational, even when compared to the generally high standard of recordings in the early music branch.

It is assumed that the first seven of the sonatas for violin and viola da gamba with harpsichord as the prescribed basso continuo instrument were published in 1694 as the composer's *opera prima* with another seven to follow two years later (as the *opera secunda*). Neither of the two printed collections reveals the exact time of appearance. Only a few other works by Buxtehude were printed during his lifetime. Dietrich Buxtehude (c.1637-1707) served as an organist at the Marienkirche in Hanseatic Lübeck since 1668 and the sonatas fall in line formally with the contemporary North German tradition of secular chamber music. They certainly formed part of the repertoire of the region's prolific musical life at the time. Copies are found also in the Düben Collection (Uppsala University Library).

A special feature of the two collections is the elaborate sequencing of the following keys:

- 1) F major – G major – A minor – B flat major – C major – D minor – E minor
- 2) B flat major – D major – G minor – C minor – A major – E major – F major

A performance of the entire collection would in other words pass through all major and minor keys of the diatonic scale starting on F (except F minor and B minor).

In striking contrast to the formalism of the tonal design the individual style of the fourteen sonatas is an almost ostensibly liberal and imaginative one. This is the old style out of its